

TALEPAPIR

Dato: 28. april 2006
Kontor: Indfødsretskontoret
J.nr.: 2006/307-130
Sagsbeh.: KRE

**Talepapir til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål nr. E, F, G og H (alm. del) i
Indfødsretsudvalget den 4. maj 2006 kl. 10.30**

Målgruppe	Åbent samråd Medlemmerne af Folketingets Indfødsretsudvalg
Anledning	Fokus på den nye aftale om indfødsret, herunder debatten vedrørende PTSD-ramte samt de nye krav til dansk kundskaber og selvforsørgelse
Taletid	Ca. 15 minutter
Tid og sted	Den 4. maj 2006 klokken 10.30 i Folketinget (værelse S-092)

"I et kommende samråd ønskes en drøftelse af følgende spørgsmål:

- Ministeren bedes redegøre for sin holdning til indfødsrets aftalen fra december for så vidt angår den automatiske afvisning af dispensation fra danskkravet til personer med lidelsen PTSD. (spørgsmål nr. E)
- Hvorvidt ministeren er enig med formanden for Folketingets Indfødsretsudvalg, når han i Politiken den 10. april 2006 siger: "Det er ikke rimeligt på forhånd at udelukke en bestemt sygdom (PTSD) fra muligheden for dispensation." (spørgsmål nr. F)
- Hvorvidt ministeren er indstillet på at åbne op for en lempelse af bestemmelsen vedrørende PTSD ramtes mulighed for at opnå dansk indfødsret? (spørgsmål nr. G)

- Ministerens holdning til den kritik, som bl.a. er kommet fra sprogskolerne, RCT, Dansk Flygtningehjælp og OASIS af de nye krav til dansk kundskaber og selvforsørgelse, og er ministeren enig i, at disse krav kan virke diskriminerende set ud fra ansøgerne om dansk indfødsrets synspunkt? (spørgsmål nr. H)”

[Indledning – nye retningslinjer]

Først synes jeg, at det er værd endnu engang at understrege, særligt når det her er et åbent samråd, at kompetencen til at beslutte, hvem der kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, er tillagt Folketinget.

Det følger af grundlovens § 44, hvorefter ingen ud-lænding kan få indfødsret uden ved lov.

Det er altså et flertal i Folketinget, der i overensstem-melse med grundlovens § 44 har fastlagt de retnings-linjer, som Integrationsministeriet administrerer efter.

Den nye aftale om indfødsret blev til i et samarbejde mellem regeringspartierne, Venstre og Det Konserva-tive Folkeparti, og Dansk Folkeparti og blev ændret på baggrund af et ønske om at revurdere de krav, vi stiller til de, der ønsker at blive danske statsborgere.

Vi har ønsket at signalere, hvor stor betydning vi til-lægger det at kunne tale, læse og forstå dansk samt evnen og viljen til at begå sig i det danske samfund.

[Besvarelse af de fire spørgsmål]

[Automatisk afvisning af dispensation fra kravet om danskkundskaber til personer med PTSD – spørgsmål E]

At kompetencen til at beslutte, hvem der kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, er tillagt Folketinget, betyder, at en dispensationsbestemmelse som den, der fremgik af de tidligere gældende retningslinjer, var åben for fortolkning af det til enhver tid værende flertal af Indfødsretsudvalget. Som en naturlig følge heraf har praksis afspejlet denne fortolkning.

Inden for det seneste år forud for indgåelsen af den nye indfødsretsaf tale har Indfødsretsudvalgets praksis vist, at der kun i helt særlige tilfælde blev meddelt dispensation fra kravet om danskkundskaber til ansøgere med PTSD. Der blev således alene meddelt dispensation i tilfælde, hvor ansøgeren – udover PTSD – havde dokumenteret at lide af en fysisk eller psykisk sygdom af en så alvorlig karakter, at denne sygdom i sig selv kunne danne baggrund for en dispensation fra danskkravet.

Det har under forhandlingerne om den nye aftale derfor været afgørende, at de nye retningslinjer kom til at give et retvisende billede af den gældende praksis. Dette har været vigtigt for at sikre, at ansøgere ikke gives forhåbninger om en ikke eksisterende mulighed for dispensation.

Den indstilling kan jeg fuldt støtte.

Et krav om danskkundskaber er en af de afgørende betingelser for meddelelse af indfødsret, og som stilles over for alle ansøgere. Kun i helt særlige tilfælde, hvor der er tale om en fysisk eller psykisk sygdom af meget alvorlig karakter, forelægges det derfor Indfødsretsudvalget, om der kan dispenseres fra kravet.

Der vil være mange andre ansøgere, som på samme måde som de PTSD-ramte vil være udelukket fra at få deres ansøgning forelagt Indfødsretsudvalget med henblik på afgørelse om dispensation fra kravet om danskkundskaber, fordi de ikke lider af en fysisk eller psykisk sygdom af tilstrækkelig alvorlig karakter.

At PTSD ikke er nævnt som eksempel på, hvad man skal forstå ved alvorlig sygdom, er ikke det samme som at sige, at en bestemt gruppe ansøgere er udelukket fra at få dansk indfødsret.

Jeg vil gerne understrege, som jeg har gjort mange gange før, at en person, der får afslag på indfødsret, hverken mister sit opholdsgrundlag eller sin mulighed for at oppebære sociale ydelser. Et afslag vil heller ikke på anden måde kunne ændre i udlændingens retsstilling i Danmark.

[Indfødsretsudvalgets formands udmelding om, at det ikke er rimeligt at udelukke en bestemt sygdom (PTSD) – spørgsmål F]

Jeg har noteret mig udmeldingen fra Det Konservative Folkeparti.

Jeg kan kun gentage, at det under forhandlingerne af den nye aftale var afgørende for aftalepartierne, at de nye retningslinjer kom til at afspejle udvalgets praksis, hvorefter ansøgere med PTSD – som ikke i kombination hermed havde dokumenteret at lide af en fysisk eller psykisk sygdom af meget alvorlig karakter – blev meddelt afslag på dispensation fra kravet om dansk-kundskaber.

Og jeg har næsten lyst til at tilføje, at den praksis jo i høj grad blev udviklet sammen med socialdemokratiet.

[Om ministeren er indstillet på at åbne op for en lempelse vedrørende PTSD-ramte – spørgsmål G]

Jeg har haft lejlighed til at drøfte aftalen igen og selvfølgelig særligt dette punkt med forligspartierne, altså Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti, og konklusionen er altså, at vi fastholder formuleringen, og at den retningslinje, som er lagt, er det rigtige snit at lave for ikke at vende tilbage til egentlig at skabe nogle falske forhåbninger hos folk, men at der er en sammenhæng mellem praksis og de meldinger, som der også bliver givet udadtil.

Dertil kan jeg så sige, for jeg ved jo, at der er løbende drøftelser – også med eksterne parter her i udvalget – at så står min dør stadigvæk åben, men jeg finder ikke anledning til at ændre på aftalen, så den står fast, som vi besluttede den i december måned.

[Ministerens holdning til kritikken fra sprogskolerne, RCT, Dansk Flygtningehjælp og OASIS]

Jeg er også blevet bedt om at kommentere den kritik, som blandt andet er kommet fra sprogskolerne, RCT, Dansk Flygtningehjælp og OASIS af de nye krav til danskundskaber og selvforsørgelse.

Det afgørende er, at Folketinget fastsætter de krav, som det må være rimeligt at stille over for ansøgere om dansk indfødsret, og som er i overensstemmelse med vores internationale forpligtelser på menneskerettighedsområdet.

At ansøgere om indfødsret kan begå sig i det danske samfund, herunder at kunne tale, læse og forstå dansk, at de er i stand til at klare sig selv økonomisk, og at de ikke har begået alvorlige forbrydelser, må være rimelige krav at stille.

Kravet om, at ansøgere skal dokumentere danskundskaber, skal være opfyldt, og det er et krav, som gælder alle ansøgere. Kravet gælder dermed også for ansøgere, uanset at de er svært traumatiserede flygtninge med kronisk PTSD.

Ministeriet er dog samtidig meget opmærksom på, at traumatiserede flygtninge kan have behov for særlig hjælp for at kunne gennemføre deres danskuddannelse. Danskuddannelserne skal derfor tilpasses den enkeltes forudsætninger, og ministeriet har løbende iværksat en række initiativer, som har til formål at styrke de traumatiserede flygtnings deltagelse i danskuddannelserne.

Der vil ganske givet være udlændinge, herunder traumatiserede flygtninge med diagnosen PTSD, som vil have vanskeligt ved at opfylde de stillede danskkrav.

Men jeg mener ikke, at der er tale om nogen form for forskelsbehandling eller diskrimination over for ansøgere med PTSD, idet der – som jeg også tidligere har sagt – vil være mange andre ansøgere, som tilsvarende vil være udelukket fra at få deres ansøgning forelagt Indfødsretsudvalget, fordi de ikke lider af en fysisk eller psykisk sygdom af tilstrækkelig alvorlig karakter.

På baggrund af et foretræde for Indfødsretsudvalget den 3. november 2005 har RCT i en henvendelse til udvalget foreslået, at der fastsættes nogle kriterier, der kan bistå Indfødsretsudvalget i dets vurdering af, om en ansøgning om dispensation fra danskkravet skal imødekommes. RCT har særligt henvist til, at der bør være mulighed for at dispensere fra kravet om danskkundskaber for svært traumatiserede torturofre, som har fået stillet diagnosen PTSD.

RCT oplyser i henvendelsen, at RCT i perioden fra marts til november 2005 alene har indgivet to ansøgninger om dispensation ud af en klientpopulation på i alt 60 torturofre.

Dette viser, at det alene er en forsvindende lille del af de hårdest ramte torturofre, som efter RCT's vurdering ikke vil kunne lære dansk. RCT påpeger, at det kun er denne lille gruppe af kronisk syge mennesker,

som efter RCT's opfattelse bør gives dispensation fra danskkravet.

Henvendelsen fra RCT får mig til igen at understrege, at ansøgere med PTSD alene er udelukket fra at få deres ansøgning om indfødsret forelagt Indfødsretsudvalget med henblik på, om der kan dispenseres fra kravet om dansk kundskaber, i de tilfælde, hvor ansøgeren ikke i kombination med PTSD har dokumenteret at lide af en fysisk eller psykisk sygdom af meget alvorlig karakter.

Jeg kan som eksempel nævne, at en ansøger, der har PTSD, og som i tilknytning hertil lider af f.eks. en psykose eller en svær depression – hvilket ofte vil være tilfældet for svært traumatiserede torturofre, som har fået stillet diagnosen PTSD – vil få sin ansøgning forelagt Indfødsretsudvalget med henblik på eventuel dispensation inden for de gældende regler.

Kravet om, at en ansøger kan klare sig selv økonomisk og også herigennem har udvist en vilje til at blive godt integreret i det danske samfund, finder regeringen at være et rimeligt krav.

RCT har i en henvendelse til Indfødsretsudvalget den 28. marts 2006 peget på, at ansøgere med PTSD ofte vil have et ønske om at kunne klare sig selv økonomisk blandt andet for derigennem at demonstrere, at de har viljen til integration, men at nogle ansøgere som følge af deres psykiske helbredstilstand ikke vil have evnen til at klare sig selv.

RCT anfører, at denne manglende evne til selvforsørgelse ikke kan tages som et udtryk for en manglende vilje til integration.

Der vil efter min opfattelse i tilfælde, hvor ansøgeren – som følge af sin psykiske helbredstilstand – ikke har evnen til at klare sig selv, ofte være tale om, at ansøgeren lider af en fysisk eller psykisk sygdom af tilstrækkelig alvorlig karakter til, at ansøgningen vil kunne forelægges Indfødsretsudvalget med henblik på dispensation fra kravet om danskkundskaber.

Udvalget vil i en sådan situation i forbindelse med forelæggelsen endvidere blive bedt om at tage stilling til, om der i givet fald vil kunne dispenseres fra forsørgelseskravet.

Ansøgere, der lider af en så alvorlig sygdom, at de ikke vil være i stand til at klare sig på arbejdsmarkedet, vil ofte modtage førtidspension. Sådanne ansøgere vil ikke være afskåret fra at kunne opnå indfødsret, idet forsørgelseskravet da anses for opfyldt.

[Afslutning]

Jeg kan forstå, at udvalget med henblik på at skabe et bedre grundlag for bedømmelsen af, hvorvidt en ansøger lider af en fysisk eller psykisk sygdom af så alvorlig karakter, at den pågældende kan meddeles dispensation fra kravet om danskkundskaber m.v., har inviteret Den Almindelige Danske Lægeforening til at deltage i et møde med udvalget, og at lægeforeningen er positivt indstillet.

Ved ansøgninger om blandt andet humanitær opholdstilladelse er det muligt at anvende en særlig blanket til brug for indhentelse af lægelige oplysninger. Anvendelsen af blanketten bygger på en aftale mellem Den Almindelige Danske Lægeforening og ministeriet. Aftalen blev etableret på baggrund af parternes fælles interesse i, at de relevante forhold om ansøgerens helbredstilstand blev beskrevet.

Blanketten indeholder en vejledning om, hvilke lægefaglige oplysninger der er væsentlige i forbindelse med behandling af ansøgningen, ligesom blanketten sikrer, at de relevante spørgsmål bliver belyst.

Anvendelsen af denne blanket giver en ensartethed i de oplysninger, der tilvejebringes – uanset hvilken læge der afgiver oplysningerne – og indebærer, at diagnosen anføres med både latinsk og dansk betegnelse. Blanketten indeholder ligeledes en sygehistorie såvel som status på ansøgers helbredstilstand og mulighederne for behandling. Oplysningerne om ansøgers sygdom er dermed lettilgængelige.

Jeg vil derfor pege på den mulighed, at det overvejes, om en sådan lignende blanket skulle indføres på indfødsretsområdet i sager vedrørende dispensation fra kravet om danskkundskaber.

Anvendelsen af en sådan blanket vil også kunne imødegå den tvivl, der har været rejst om validiteten af lægeerklæringer med diagnosen PTSD.